

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wystąpienie na temat przedsiębiorczości.

Temat: Hossa w szkole, czyli o kształtowaniu postaw przedsiębiorczości u uczniów.

Elżbieta Wiśniowska

„Szybki start daje przewagę”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Czym jest przedsiębiorczość?

Jak kształtować postawy przedsiębiorczości u uczniów?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przedsiębiorczość

- jest specyficzną postawą człowieka
wobec otaczającego go świata i ludzi

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ wyraża się w twórczym, aktywnym
dążeniu do ulepszania istniejących
stanów rzeczy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ **oznacza gotowość do podejmowania
nowych działań**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **lub rozszerzania dotychczasowych oraz dążenia do osiągnięcia złożonych – zwykle zwiększonych – korzyści materialnych, które prowadzą do odczuwalnego wzrostu uzyskiwanych zysków (dochodów) i poprawy warunków życia i pracy**

Źródło:

„Przedsiębiorczość. ... poprawy warunków życia i pracy [prof. Wiatrak, 2003, s. 26].

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ Jak kształtować postawy przedsiębiorczości u uczniów?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ Czym jest postawa?

➤ Jak można ją zdefiniować, aby odnosiła się do przedsiębiorczości?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ **Postawa to względnie trwała
predyspozycja (pogląd, odczucie) danej
osoby do wykonywania określonego
rodzaju działań, do reagowania na ściśle
określone bodźce.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Postawa wyraża nastawienie, stosunek (dodatni lub ujemny, pozytywny lub negatywny) człowieka wobec siebie i otaczającego go świata.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Obejmuje oceny ludzi, przedmiotów, zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Postawa to także preferowany sposób myślenia danej jednostki, odzwierciedlający jej odczucia na dany temat, a w konsekwencji – określony sposób jej działania.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ To gotowość do przejawiania aktywności, a co się z tym wiąże – kompetencje, możliwości ludzi w danych uwarunkowaniach sytuacyjnych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ Postawa to uzewnętrzniona przez jednostkę, **wyuczona skłonność** (akt woli przejawiający się w czynach) **do reagowania w określony sposób**, szczególnie przez **podjmowanie pewnych działań w odpowiedzi na oczekiwania społeczne.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **To punkt widzenia człowieka w stosunku do kogoś lub czegoś.**

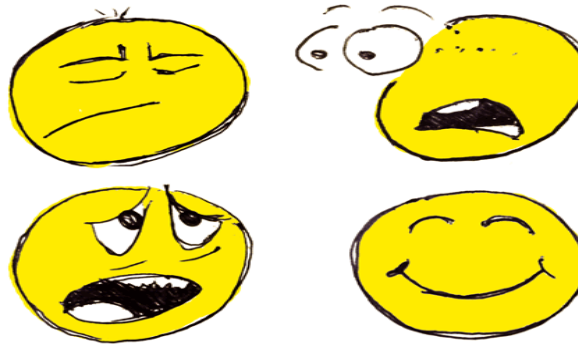

➤ To także **prezentacja** opinii, emocji, chęci, wynikających z tendencji człowieka do ustawicznej reakcji na różne aspekty spraw, ludzi, sytuacji czy przedmiotów.

Źródło:

[http://pl.wikipedia.org/wiki/postawa\]](http://pl.wikipedia.org/wiki/postawa)

<http://wiedzaiedukacja.eu/archives/35382>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **Odpowiednie postawy można zatem uznać za specyficzne, pierwotne źródło przedsiębiorczości, fundament, na którym przedsiębiorczość powstaje i się rozwija.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- O ile przedsiębiorczość wprowadzana jest obecnie jako przedmiot w szkole ponadgimnazjalnej oraz przedmiot olimpiad, to edukacja przedsiębiorcza powinna być wdrażana od początku procesu kształcenia, czyli już na etapie nauczania wczesnoszkolnego. Wiek do 9. roku życia to czas, w którym dzieci najszybciej chłoną wiedzę i nabywają umiejętności.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Projekt „Szybki start daje przewagę” zakłada, że istnieje **ogromna potrzeba dodania do obszarów kształcenia ogólnego dzieci w klasach I-III szkoły podstawowej nowych umiejętności i wiedzy z zakresu edukacji przedsiębiorczej.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **Kształcenie przedsiębiorcze** kładzie nacisk na stwarzanie sytuacji, w których **uczniowie są zachęcani do samodzielnego podejmowania decyzji i dokonywania wyborów** oraz ponoszenia za nie odpowiedzialności.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Przy wykorzystaniu tej metody stawiane są przed uczniami **problemy i zadania zbliżone do tych, z którymi mogą spotkać się w rzeczywistości lub takie, które wymagają podobnego rodzaju działań i aktywności.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ **U podstaw kształtowania przedsiębiorczości w szkole leży przede wszystkim inna rola nauczyciela w procesie dydaktycznym.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ **Nauczyciel nie wskazuje rozwiązań**, które w jego założeniu są najlepsze, gdyż kieruje się tym, że dróg może być wiele, a rozwiązań jeszcze więcej.

- **Nauczyciel** z takim podejściem do swojej pracy z dziećmi **staje się ich przewodnikiem, pomocnikiem**, który służy radą i wsparciem w sytuacji, kiedy dziecko wyrazi taką potrzebę.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- **Dodatkowo nauczyciel ma możliwość oprzeć swoje działania edukacyjne wobec uczniów na podstawie zdiagnozowania ich potencjałów.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

➤ **Umiejętnościami z zakresu edukacji
przedsiębiorczej** będącymi zamierzonymi
celami projektu „**SZYBKI START DAJE
PRZEWAGĘ**” są:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

KOMUNIKOWANIE SIĘ

Dzieci są zachęcane do komunikowania się pomiędzy sobą, z nauczycielami i innymi osobami;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

NEGOCJOWANIE

W trakcie pracy zespołowej, dzieci kształtują w sobie te umiejętności w kontaktach ze sobą nawzajem, z nauczycielem, z innymi zespołami;

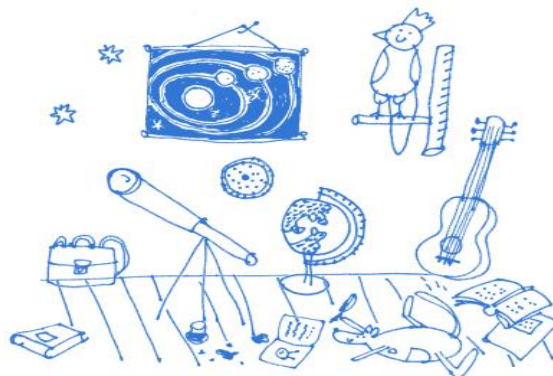
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

**TWÓRCZE
MYŚLENIE**

Przełamywanie barier
i stereotypów, poszukiwanie
oryginalnych rozwiązań;

PRACOWANIE W ZESPOLE

Uczniowie są zachęceni do budowania zespołów i podejmowania w nich różnych działań;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

Poszukiwanie rozwiązań
problemów z wykorzystaniem
różnych technik;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Wyszukiwanie informacji w różnorodnych źródłach, ich dobór, selekcja i weryfikacja oraz wykorzystanie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

PODEJMOWANIE DECYZJI

Dzieci są zmotywowane do podejmowania samodzielnych lub grupowych decyzji oraz do wprowadzania ich w życie, a następnie kontrolowanie rezultatów tych decyzji, co wiąże się z ponoszeniem odpowiedzialności oraz konsekwencji wynikających z tych wyborów (zarówno zysków, jak i strat)

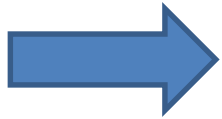
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

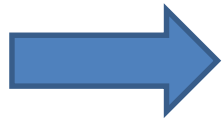
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

RADZENIE SOBIE W SYTUACJACH NOWYCH I NIETYPOWYCH

Przenoszenie dotychczasowych doświadczeń, wiedzy i umiejętności do nowych zastosowań;

**PREZENTOWANIE
WŁASNEJ PRACY
I OBRONA
WŁASNEGO
ZDANIA**

Wykorzystanie różnych technik przygotowania i przeprowadzenie prezentacji oraz udział w dyskusji, w której poda się argumenty popierające swoje zdanie i swoją pracę.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dokładając wszelkich starań przy tworzeniu oraz realizacji projektu, pragniemy Państwa gorąco zaprosić do korzystania z zasobów wypracowanych na potrzeby projektu „SZYBKI START DAJE PRZEWAGĘ”.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dziękuję za uwagę

„Szybki start daje przewagę”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INSTYTUT
Nowoczesnej
Edukacji

Biuro Projektu
ul. Mickiewicza 9/U5
01-517 Warszawa
biuro@ine.edu.pl

